

«Я люблю волю, простір, далечінь!»

Вервиці (православні, римо- та греко-католицькі, мусульманські, юдейські); автентичне вбрання народів Європи, Азії, Південної Америки; унікальні значки із гербами міст України та світу — все це можна тепер побачити у приватному музеї Олександра Волощука, відомого чернігівського мандрівника, письменника і журналіста.

Але приватними зібраннями сьогодні вже мало кого можна подивувати. «Родзинка» колекцій Волощука полягає в тому, що фактично кожен експонат привезений мандрівником до Чернігова особисто і має власну захопливу історію. Олександр відвідав і вивчив понад 60 країн світу. Своїми враженнями залюбки ділиться з читачами — влітку 2024 р. побачила світ 13-та книга талановитого письменника.

Волощук ґрунтовно торкається зовсім не досліджених тем, наприклад, еміграція українців до Парагваю (Південна Америка) у 1930-х рр. Проте Олександр не просто змальовує події: вдумливий читач його творів відчуває потужні хвилі емпатії, автор співпереживає разом зі своїми героями. Особливо це відчувається в романі «Парагвайське щастя», на мою думку, найкращим у творчому доробку письменника.

Приміщення музею (як і приватне помешкання мандрівника) — старовинний дерев'яний будинок по вул. Варзара, 12 (історичний район — Лісовиця), споруджений 175 років тому, у далекому 1850-му. У 1943 — 1954 рр. в ньому проживав Олексій Фльоров (1866 — 1954), український мовознавець і педагог, перший директор Чернігівського учительського інституту (тепер Національний університет «Чернігівський колегіум» ім. Тараса Шевченка). Народився він у Глухівському повіті (на той час — Чернігівської губернії). Зберіглося багато особистих речей родини науковця, відповідно, вони також представлені в експозиції, і це, власне, друга «родзинка» колекції Олександра!

Важливо: обов'язковим моментом відвідин музею є екскурсія Олександра Волощука. Саме тому телефонуємо і узгоджуємо час проведення: 097 254 4095!

Основні видання творів Олександра Волощука.

Волощук О. «Автостопом на край світу». Чернігів, «Сіверщина», 2008. 219 с.

Про журналістсько-дослідницьку експедицію «Чернігівці за Байкалом», здійснену автором у 2006 р. з метою пошуку людей з чернігівським «корінням» на Далекому Сході, вивчення залишків колишніх таборів ГУЛАґу на Колимі та укладання списків чернігівців, які зазнали репресій на цих територіях.

Волощук О. М. «Північна одісея». Чернігів, «Чернігівські обереги», 2009. 304 с. Про експедицію «Сибір–Північ», здійснену автором у 2007 р. з метою: проходження 501-ї будови ГУЛАґу — «мертвої» залізниці Салехард-Надим-Ігарка; укладання списків чернігівців, репресованих на цих територіях; вивчення життя сучасних українців на Півночі; ознайомлення з культурою та побутом корінних північних народів — комі, мансі, ненців, хантів.

Волощук О. М. «Назустріч сонцю». Чернігів, Видавець Лозовий В. М., 2010. 312 с. Про 161-денну журналістсько-дослідницьку експедицію «Назустріч сонцю», здійснену автором у 2008 р. з метою: досягнення могили видатного данського мореплавця Вітуса Беринґа (1681–1741) (Командорські острови, Тихий океан); дослідження залишків колишніх таборів ГУЛАґу на Колимі та в Якутії; вивчення життя сучасних українців на Півночі.

Волощук О. М. «Кавказький щоденник». Чернігів, Видавець Лозовий В. М., 2012. 176 с. Запропоновано подорож до дивовижного куточка нашої планети — Кавказу, здійснену автором упродовж трьох місяців 2010 р. Надзвичайно і вкрай захопливо: про справжню гостинність, унікальну історію і складне сьогодення кавказьких народів.

Волощук О. М. «Сорок чотири дні». Передмова Сергія Шевченка. Чернігів, Видавець Лозовий В. М., 2012. 216 с. Про кохання автора-автостопника — вперше і майже автобіографічно.

Волощук О. «Парагвайське щастя». Історичний роман. Мена, «Домінант», 2021. 216 с. Про історію української діаспори в Парагваї (на прикладі збірної образу — родини Семенюків с. Лудин, що на кордоні волинських і холмських земель, на той час у складі Польщі); від переселення з України у 1937 р. й дотепер. Про наполегливе і складне формування власної України в Парагваї зі збереженням свого національного коріння.

Валерій ПОМАЗ,
редактор Чернігівської Центральної міської бібліотеки
ім. М. Коцюбинського

Повідомляє Служба безпеки України За матеріалами СБУ 15 років тюрми отримав російський агент, який шпигував за ешелонами ЗСУ на півночі України

Завдяки доказовій базі Служби безпеки 15 років тюрми з конфіскацією майна отримав ще один агент фсб, якого СБУ затримала на Чернігівщині навесні 2024 року.

Засудженим є 45-річний працівник місцевої філії Укрзалізниці, який шпигував за ешелонами Сил оборони.

За матеріалами справи, зрадник використовував робоче місце на залізничній станції, щоб приховано фіксувати проходження і транзитні зупинки рухомих складів ЗСУ.

Найбільше ворога цікавили вантажні поїзди, що транспортують на фронт бронетехніку, артилерійські системи та боеприпаси.

Агент передавав куратору зібрані дані у вигляді координат руху та зу-

пинок ешелонів, а також фотознімки об'єктів.

Після викриття «крота», співробітники СБУ задокументували його злочини і затримали. Одночасно були проведені спецзаходи для забезпечення локацій Сил оборони та об'єктів залізничної інфраструктури.

Під час обшуків у затриманого вилучено мобільний телефон і планшет із доказами роботи на ворога.

На підставі доказів, зібраних слідчими Служби безпеки агента визнано винним за ч. 2 ст. 111 Кримінального кодексу України (державна зрада, вчинена в умовах воєнного стану).

Розслідування проводили співробітники СБУ в Чернігівській області за процесуального керівництва обласної прокуратури.

Європейські країни та міста-побратими допомагають Чернігову

Чернігів від початку широкомасштабної російсько-української війни активно розвиває співпрацю з європейськими партнерами, залучає міжнародну підтримку для відновлення міста та будує довгострокове партнерство, укладаючи угоди з європейськими громадами.

За останні роки містами-побратимами Чернігова стали: польський Жешув, німецький Аахен, французькі Реймс та Сен-Дені, фінська Лаппеєнранта. Вони розширили перелік вже існуючих партнерств серед яких німецький Меммінген, польський Тарнобжег, латвійський Огре, болгарське Габрово, чеське Градець Кралове, македонський Прилеп, ізраїльське Петах-Тиква.

Як і хто саме протягом трьох років підтримували і підтримують Чернігів.

Міста-побратими.

Реймс та Сен-Дені (Франція). Реймс підтримує Чернігів як на рівні культурного обміну, так і в технічній співпраці. У 2023 році до Реймса вирушили 15 чернігівських підлітків, які втратили батьків на війні. У жовтні 2024 року фахівці КП «Чернігівводоканал» відвідали Реймс із робочим візитом, під час якого представники Чернігова ознайомилися з роботою підприємств, які надають послуги у сфері водопостачання та водовідведення.

Серед запланованих проєктів — розвиток реабілітаційної допомоги для поранених, а також співпраця у сфері профтехосвіти та збереження культурної спадщини. Місто Сен-Дені також активно долучається до підтримки. Чернігівські діти з родин військовослужбовців та інших вразливих категорій брали участь у культурно-освітніх обмінах у 2023 та 2024 роках.

Меммінген та Аахен (Німеччина). Меммінген надавав Чернігову фінансову допомогу: з 2022 по 2024 роки — на загальну суму понад 227 000 євро

для відновлення електромереж, облаштування профільних кабінетів в академічних ліцеях і підтримки систем теплопостачання. Завдяки партнерству з Аахеном вдалося налагодити співпрацю з Рейнсько-Вестфальським університетом і розробити план реконструкції вулиці Борисоглібської у Чернігові. Також містом-побратимом передано сміттєвоз та трактор для КП «АТП-2528», а для КНП «Пологовий будинок» — апарат УЗД та гінекологічні крісла. А завдяки цій співпраці та проєкту GIZ «Покращення цивільного захисту та відновлення за допомогою муніципального партнерства в Україні» наше місто отримало сучасний спортивний майданчик, електроінструменти та причіп.

Наразі триває передача автомобілів і технічного обладнання, зокрема й для людей з інвалідністю.

Фінське місто **Лаппеєнранта** підтримує Чернігів через організацію Finn Church Aid. Зокрема, бере участь у відновленні та модернізації сфери освіти, а також надано обладнання для дітей з порушенням зору, гуманітарну допомогу, генератор та автомобіль.

Тарнобжег, Жешув (Польща). Тарнобжег передав 125 000 польських злотих на будівництво майданчика для ВПО. Від Жешува Чернігів отримав автобуси, неодноразово делегації Чернігова запрошувалися на культурні форуми та європейські заходи.

Чеське місто **Градець Кралове** фінансово допомагає модернізувати освітню інфраструктуру Чернігова: у 2022 році надано 12 000 євро для ремонту дошкільного навчального закладу №14 «Малютко», а в 2024 — 14 500 євро для облаштування STEM-лабораторії у ліцеї №12.

Латвійське місто Огре надало музичні інструменти для музичної школи №1 ім. С. Вільконського.

Підтримка європейських країн.

Латвія. Протягом 2023 — 2024 років передано 12 модульних будинків, які встановлені на території модульного містечка на вул. В. Дрозда (в планах — передача меблів для їх облаштування), а також меблі для дошкільних навчальних закладів (2 000 стільців, 500 ліжок, 500 шаф, 500 матраців, 300 вішалок для рушників) та 88 дитячих ігрових майданчиків, які розподілені між дошкільними навчальними закладами. Також Уряд Латвії надав фінансову підтримку для відновлення дитячого садка №19. Роботи вже завершені.

Від міста **Рига** у 2023 році Чернігів отримав 10 пасажирських автобусів, а також гуманітарну допомогу, яка була розподілена між соціально незахищеними верствами населення. Також у 2024 році отримано шість пасажирських легкових автомобілів.

Швейцарія. Реалізовується швейцарсько-український проєкт «DECIDE — Децентралізація для розвитку демократичної освіти» в рамках якого облаштовуються укриття та освітні хаби на базі укриттів у п'яти закладах освіти, а також здійснюється капітальне відновлення гімназії №13 (включно з ремонтом харчоблоку). У 2024 році швейцарське місто **Санкт-Галлен** передало 11 пасажирських автобусів.

Франція. Через Міністерство закордонних справ Франції отримано генератори для КП «Теплокомуненерго».

Бельгія. Бельгійське агентство з розвитку Enabel передало 14 генераторів для КП «Чернігівводоканал» та КП «Теплокомуненерго», забезпечило ремонт турбогенератора та надає пересувну блочно-модульну котельню потужністю 1,8 МВт (проєкти в процесі реалізації).

Пресслужба Чернігівської міської ради.

Сильні в єдності: концерт Чернігова та Огре

Концерт міжнародної мистецької програми «Сильні в єдності» 12 травня об'єднав міста-побратими — Огре (Латвія) та Чернігів. Захід став підтвердженням дружніх відносин між містами, що були закріплені у 2007 році підписанням угоди про співробітництво.

Концерт був приурочений до Дня Європи та мав благодійну мету — зібрати кошти на підтримку Збройних Сил України. Спочатку планувався у Чернігові, проте через безпекові заходи, що діяли на території міста, його було перенесено до Києва, у Будинок офіцерів.

На сцені виступали три диригенти. Атаварс Лакстігала з Огре (Латвія) — диригент, директор школи мистецтв, волонтер. Починаючи з 2022 року, регулярно відвідує Чернігів із гуманітарними місіями: передає автівки для військових, музичні інструменти для музичних шкіл Чернігова, матеріали для майбутніх художників тощо. Олександр Шевчук — начальник управління культури та туризму Чернігівської міської ради, Заслужений артист України. Полковник Ігор Кішман — начальник Військово-музичного управління ЗСУ, головний військовий диригент.

Програма концерту включала музичні твори латвійських і українських композиторів. Зокрема, прозвучали твори Лоліти Рітманіс, легенди латвійської музики Раймоды Паулса, Гунарса Орделовскіса, а також музика українських митців Юрія Шевченка, Левка Колодуба, Бориса Школового та Едуарда Кравчука.

На заході був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол Латвії в Україні Ілгварс Клява, який звернувся з вітальним словом до глядачів.

Для жителів Огре здійснювалася онлайн-трансляція заходу.

Радяться краєзнавці

28 травня в нашій країні відзначається Всеукраїнський день краєзнавства. Напередодні свята у Київській сільській громаді відбулася зустріч краєзнавців Чернігівського району, присвячена 100-річчю Національної спілки краєзнавців України та 110-й річниці від дня народження академіка Петра Тронька.

Серед присутніх були представники місцевого самоврядування Чернігівського району, науковці, бібліотекарі, музейники, краєзнавці.

Очілюючи громади ознайомили гостей з відновленням громади після трагічних подій лютого—березня 2022 року, її сьогоденням та планами на майбутнє. Було наголошено, що голова громади Андрій Головач і керівники інших сільських громад активно підтримують популяризацію історико-культурної спадщини на території Київської громади.

У селі Шестовиця учасники зустрічі ознайомилися з діяльністю народознавчого музею (керівник Ольга Сірик), оглянули стенди, присвячені пам'ятним подіям та постатям.

Краєзнавці району обговорили актуальні питання діяльності місцевих дослідників історії. Емоційною родзинкою заходу стало чудове музичне вітання від фольклорного колективу «Горлиця» села Шестовиця.

Обласну універсальну наукову бібліотеку імені Софії та Олександра Русових представляли заступниця директора Лілія Дубовик і завідувачка відділу краєзнавства Ірина Каганова, яка виступила з повідомленням про електронні ресурси бібліотеки та представила відеопрезентацію виставки «Книжкова палітра нескореної Чернігівщини».